

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KOZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. <i>Ésciratók nem adának vissza.</i>	Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér soronkint 50 kr. Többszöri hirdetéseknel engedmény
--	---	---	---	--

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)
XIII. Leo pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márc. 6-án.

Róma, a néppárt és a ker. szocialista párt.

(Dé.) A mi a magyarnak a néppárt, az az osztráknak a ker. szocialista párt. Amaz Magyarországot, ez pedig Ausztriát akarja rekrisztianizálni. Egy érdekért küzd mind a kettő, s azért nem is meglepő, hogy hasonló bánásmódban részesül mind a kettő a zsidóság részéről. A mit zsidólapjaink a néppárttal tesznek, az nem eredeti, az mind plagizálva van az osztrák zsidólapok után; mert ezek épp ugy nekirentottak a ker. szocialista pártnak, mint a mi zsidóink a néppártnak: csak hogy sajnos, ott mégis nagyobb eredménynyel.

Az osztrák zsidóságnak sikerült ugyanis a püspöki kart fellovalni a ker. szocialista párt ellen annyira, hogy Schönborn gróf prágai bíboros „állítólag“ azért ment volna Rómába, hogy kinyerje a pápa rosszallását az osztrák ker. szocialista pártot illetőleg.

Ugyan e fogással éltek nálunk is a zsidók. A mi főpapjainkat is ellenünk akarták kijátszani, csak hogy ezek — nehogy passzivitásuk hamisan magyaráztassék — nyílt vallomásaikkal tervüket tönkre tették.

Most már csak egy refugiumuk maradt a zsidóknak, a különben oly gyűlölt Róma. Ebben biztak még; szerették volna félrevezetni, megtéveszteni, reá pressziót gyakorolni, mint ez nemrég sikerült nekik a felséggel szemben a jóváhagyás kicsikarásában. De itt csalódtak; Róma nem szorul az ő információjukra, ismeri a helyzetet igen jól, s ezért a legnagyobb objektivitással járt el, mikor levelében melyet gróf Zichy Nándorhoz intézett, a néppárttól dicsérőleg nyilatkozik.

Az osztrák ker. szocialis pártól Róma eddig még nem adott véleményt. Azonban, ha a püspöki kar tényleg is a párt kárhóztatását kíváná a pápától (a mi nagyon kétséges), szándéka aligha fog sikerülni, mert a pápa csak nem ítélheti el *ma* a ker. szocialista pártot, mikor *tegnap* a vele ugyanazon érdekekért küzdő néppártot dicséri.

A mi levelünkben levonhatja a konzekvenciát az osztrák főpapság és ha esetleg eddig a ker. szocialis pártnak ellene működött, vagy legalább is passzive viselkedett a jövőben ennek érdekében szálljon sikra: a mi levelünkben láthatja a ker. szocialis párt, hogy működése a szent atya tetszésével találkozik, a min nem is lehetett kételkedni, mert XIII. Leo nagyon szíven viseli a nép helyzetének javítását, különösen ha az ker. alapon történik. Így nyilatkozott nemrégiben egy istentelen francia képviselő előtt, hogy ő a ker. vallás alapján álló szocializmusnak hive, mert a vallás nélküli szocializmus meddő politikát végez.

Hanem a pápai levél a legérdekesebb helyzetbe hozta a zsidó ujságokat, élükön a Neue Freie Pressevel. Ezekben hónapok óta rendes rovatot képeztek a római levelek. Rómában keltezve, valósággal pedig a zsidó zuglapok szerkesztőseiben gyártva, melyek szerint a pápa ugy a néppártot, mint a ker. szocialis pártot elítélte. Most azonban megjött az igazi római levél és a zsidóknak torkukra forrasztotta a szót. És ha nem zsidókkal volna dolgunk, remélhetnők, hogy e különféle koholmányoknak vége szakad; miután azonban a zsidóval a szemtelenség, rágalmazás

és még sok más ilyen szép erény vele születik, aligha fogunk ez örömben részesülni.

Érdekes a dologban még az is, hogy a pápai jóváhagyásban megelőztük az osztrákokat, jöllehet a mi néppártunk csak néhány hónapos, míg az osztrák ker. szocialis párt már 15 éves. Ez azonban csak a magyarországi állapotok *veszélyessége* mellett bizonyít. Hazánk most áll azon a ponton, hogy teljesen megtagadja ker. multját, avagy hozzá visszatérjen. A zsidó sajtó mindenféle mézes-mázos szavakkal akarja a népet rászedni, a kormány a legkülönfélébb szofizmákkal akarja politikusainkat kijátszani, s ép e *legkritikusabb időben* jött a levél, melyben a pápa buzdít, hogy erősen ragaszkodjunk a néppárt programjához, a mely *teljes eltörlését* akarja e törvényeknek, illetőleg javaslatoknak és holmi lényegtelen szóbeli módosításokra nem reflektál.

Róma tehát szólott a néppárt mellett, megadva a feleletet erre a nagy kérdésre: Kivel tartsunk ma? Egyedül a néppárttal.

Azért édes hazámiai, teljes szívvel-lélekkel szervezzük a néppártot, ne hagyjuk magunkat a nehézségek által eltántorítani, hiszen minden kezdet nehéz. Lassan, lépésről-lépésre kell minden talpalatnyi földet kivivnunk. Ez a dolgok rendes menete. Csodákat nem kívánhatunk, hogy a zsidóság uralma egyszerre, mintegy varázsütésre megtörőssék. Németországban sem teljesültek a centrum-párt vágyai, mint egy karika csapásra, ott is sok időbe került, míg a centumpárt ilyen tekintélyes helyet vívott ki magának a parlamentben. Nálunk is sok éveknek tartós mun-

kájába és küzdelmébe fog kerülni, míg a néppárt eszméi — mint az élesztő — annyira keresztül járnak a népek millióit, hogy a kezzeinkre kovácsolt bilincseket szétterhetjük.

De ha nem engedünk, nem csüggedünk, a győzelem biztos; azért csak előre! „Quia qui perseveraverit — coronabitur.“

Nyitra.

Az a vihar, melyet Pázmány Dénes és társai keltettek kedden a képviselőházban a nyitrai botrányok előadásával, immár bejárta az egész országot. Minden elfogulatlan ember — tekintet nélkül pártpolitikai meggyőződésére — érzi, hogy ez a választás nemcsak óriási kárt okozott az u. n. liberális pártnak, hanem megtámadott alkotmányunk és közszabadságunk védelmére szólított fel mindenkit, a ki még lelkesedni tud a nemzet legideálisabb javaiért. Epen ezért egészen más szempontból kell megítélni a nyitrai választást és következményeit, mint akár Csáktornyát, akár Zurányt vagy Körmentet, vagy Bonyhádot és épen ezért megköveteli az egész ország egész közvéleménye, hogy Tarnóczy és társai a lehető legszigorubb büntetéssel sújtassanak. Nincs itt helye sem kegyelemnek, sem elnézésnek, meg kell mutatni a magyar népnek, hogy drágán szerzett szabadságunkat büntetlenül nem bánthatja senki!

Hódossy Imre, a nemzeti pártnak ezen kiváló tagja tegnap igen figyelemre méltó cikket közölt, mely a nyitrai választásból indulva ki, minden tekintetben megerősíti a legutóbbi vezéreinkünkben mondottakat. A cikkből ezeket közöljük: „Az alkotmányosság a kormányzatban nem üres forma, nem valami önkényesen

kigondolt parádé, hanem az ember lényéből merített pszichológiai szükség, melyet öntudatra ébredt nemzeteknél büntetlenül senki sem mellőzhet. Nemesak azért nem, mivel a nemzet egésze, nagy többsége saját javát, saját érdekeit rendszerint jobban tudja a hatalom birtokában levő egyeseknél, hanem főleg azért, mivel az embernek leghőbb vágya, legfőbb boldogsága: saját akaratának érvényesülése.“

„A bevallott abszolútizmus az állam céljainak elérésére alkalmatlan, rossz kormányforma; de legalább igaz valóság; a tettetett alkotmányosság azonban nemesak hogy ép oly rossz kormányforma, hanem még egyttal nagy hazugság is. A hazugság itt a kormányzat legfőbb elvévé avatódik, uralkodóvá lesz, s ez szükségképp végleg megrontja, megmetyeljezi a közerkölcsöt. A hol a hazugság úgy van oda állítva, mint az az erő, melylyel legtöbbet lehet elérni, mint a melylyel az egész államot lehet kormányozni: ott a hazugság a legtöbb virtus polcára kerül s ez minden erkölcsi fogalmat teljesen megzavar és megront.“

Egy nap Nyitrán.

— Reminiscenciák a választásról. —

A képviselőház és a napilapok hasábjain megjelent közlemények után felesleges lenne tovább is folytatnom a nyitrai Robespierre garázdálkodásainak leírását. Hiszen most egy hét után is lélekölő izgatottság vesz rajtam erőt. Akkor csak sirni tudtunk, most higgadtan gondolkozva örülünk, hogy a nyitrai gyásznap a liberalizmus évtizedes aknamunkájáról lerántotta a sötét leplet és meggyőzte az országot a jelen állapotok tarthatatlan voltáról. Azért a történetek után csak még néhány ismeretlen adatot fogok tárgyilagosan előadni.

Nagy nehezen tehát a pártelnök Bangha dr. házához jutottam. Közvetlen a kapu előtt volt egy hatonai kordon, melynek élén szintén egy fiatal izraelita polgártárs itél olevenek és holtak felett. A kordonon belül állt Bangha ur, a saját házának ablakai alatt, de a kapun be nem léphetett. Amint engem meglátott, kért, hogy azonnal menjek el Zichy János grófhoz a lemondó okmányokért, mert már három Zichy János gróf van felléptetve. Mindezt hangosan kellett átkiabálnia a

kordonon. Én azonnal visszafordultam és a ház előtt álló kocsin kerülő utakon a jelölt lakására hajtottam, aki Zámbojszky grófnál vált megszálva. Közvetlen utánam odajött Odescalchy Livió herceg is, kivel átvettük a közjegyzőleg hitelesített okmányokat és azon uton, melyen jöttünk visszahajtottam. Az első kordonon átköszöztünk, de a másodiknál feltartóztatták a kocsi, dacára annak, hogy igazolványaink voltak és kénytelenek voltunk visszamenni az okmányok pedig kordonról-kordonra vándoroltak míg a megyeházán levő szavazó helyiségben az elnök kezébe jutottak. Hogy mi lett sorsuk, azt ugys tudjuk. Megjegyzem, hogy ezen okmányok mindegyike két példányban volt kiállítva, kettő szabályszerűen hitelesítve, a harmadik pedig ifj. gróf Zichy Nep. Jánosé, két tanu által aláírva, miután az idő rövidsége miatt közjegyzőhöz vihető nem volt. A két kordon közé szorulva, egy ideig kénytelen voltam itt vesztegelni. Innen láttam a nyitrai Zichy-párti polgárokat, a kik nem akartak a városon kívül álló táborba kimenni, hanem a róm. kath. iskolában gyülekeztek össze és itt vártak reggel óta, míg rájuk kerül a sor. De a esendőrkök kizavarták és így részben szétszórva, később már nem tudták a kordonokat átlépni, hogy leszavazhassanak; mert hogy egyes ember megközelíttesse a választási helyiséget, arról szó sem lehetett. Később Bangha ügyvéd házába jött öt nyitrai választó, kik arról panaszkodtak, hogy előtte való napon nem érvén rá kiváltani szavazó bárcájukat, aznap reggel a polgármester megtagadta tőlük. Én küldtem őket, hogy azért csak menjenek szavazni, mert hisz a választási bárca nem okvetlenül szükséges a szavazáshoz, de később hallottam, hogy nem juthattak át a szavazó helyiséghez. Ide jött egy vidéki szavazó is és kért bennünket, hogy szabadítsuk át azon 15 választót, a kik elkésve érkezvén, a Nyitra hidján tul fel vannak tartóztatva; de ezek érdekében sem tehetünk semmit, mert sem ő velük, sem a pártvezetésseggel nem érintkezhetünk és így kénytelenek voltak visszahajtatni. Később ismét egy zsérei választó állított be, hogy ő azelőtt Ghymesen lakván, ott volt felvéve a szavazók közé, de most mivel a zséreiekkel ment az urnához, az elnök visszautasította, sőt még mint csalót letartóztatással fenyegette.

Már 11 óra felé járt az idő, de még

TÁRCA.

Tarnóczy Gusztáv mint humorista.

Sipulusz, Tigrámó, Saphir, Bánffy Dezső báró, Börne, Thakeray, Mark Twain: szóval a világirodalom leghíresebb humoristái le vannak főzve. Új és ragyogó csillag tünt fel a humoros irodalom egén és a büszkeségtől dagadó kebelével adjuk tudtukra olvasóinknak, hogy a legújabb humorista magyar ember. Az új lángész életrajzi adatairól csak annyit tudunk, hogy igen szerény viszonyok között él és vizipuskák gyártásával foglalkozik, melyekkel azonban nem tudott nagyon prosperálni. T a r n ó c z y Gusztáv — ez a neve irodalmunk új büszkeségének — már kora ifjúságától fogva nagyon szeretett foglalkozni irodalommal s a legutóbbi években is élvezetesnél-élvezetesebb cikkeket olvashattunk tőle különféle világlapok „Nyílttér“ rovataiban, melyekben utánozhatlan humorral védekezett némelyeknek azon gonosz ráfogásai ellen, mintha az ő vizipuskái rosszak volnának. A mult évben egyik híres hazánkfának fiát vette maga mellé üzletvezetőnek s azóta fokozott erővel ápolta az irodalmat — a lapok hirdetési rovataiban. Ezen szinte fenomenális működés utóvégre is magára vonta az ilyen irodalomért mindenha lelkesedő kormány figyelmét s így történt, hogy a szerény magaviseletű, de lángoló

ambícióju Tarnóczy a mult héten kormány költségén Nyitrára utazott, hogy ott impressziókat szerezzen írói talentumának kifejlesztésére. Ezen utazásnak eredményeül itt mutatják be az egészséges humort szerető olvasóközönségnek Tarnóczy két legújabb művét.

Nyílt levél

a nyitrai képviselőválasztó-kerület tisztelt választóihoz, Nyitra város tisztelt közönségéhez, Nyitrávmegye és Nyitra város törvényhatósági közegéhez, a választási rend fenntartásánál működő tisztelt katonai, csend- és rendőri közegekhez.

Mihelyt a nagy fáradság és izgatottság okozta kimerültségem engedte, első kötelességemnek tartom fentisztelet uraknak legforróbb köszönetemet nyilvánítani azon buzgó és önfeláldozó tevékenységükért, melylyel nehéz feladatomban keresztülvitelében támogatni kegyeskedtek, még akkor is, midőn ez, a rettenetes vihar mellett, csak egészségük veszélyeztetével volt lehetséges, mert csak ennek köszönhetem, hogy az ugys rendkívül folizgatott kedélyállapot mellett, melyet az ottani izgatóság és az odazarándokolt szabadalmazott izgatóság előidéztek, mégis sikerült ezen választást úgy vezetnem, hogy egy csepp vér sem volt, a törvény és az országfutó izgatónak nem kellemes rendet — néhány csekély kivétellel — minden irányban szigoruan megtartani sikerült. Csak az önök buzgó közreműködésével lettek elkerülhetők az itt szokásos vérengző verekedések és kihágások, melyek a nyitra-üzbég

vérfürdő név alatt lettek hírhedtekké. Önök segélye nélkül ezek a lelkiismeretlenebbül üzött vallási rajongással fejlődött izgalom folytán fokozottan léptek volna fel. Örökké emlékezetes fog előttem maradni azon példátlan, önfeláldozó, saját egészségüket kockára tevő buzgóság, melylyel a rend fenntartását a legfurfangosabb izgatóg erőszakoskodásai ellen is biztosíthaták. Például szolgálhat az, miként kell a hazát önzetlenül szeretni.

Kiváló tisztelettel,
Tarnóczy Gusztáv s. k.

Tarnóczy ur „fölvilágosításai.“

Tarnóczy Gusztáv ur egy „fölvilágosító közlemény“ közöl a fővárosi lapokban, a melyben eljárását iparkodik magyarázni és menteni.

Nyilatkozatának elején reflektál az ellene általánosságban felhozott vádakra s különösen az általa kiragasztott plakátokra vonatkozó bírálatokra s kijelenti:

Intézkedéseim célszerűségének megitélése csak reám és legfőlegbb azokra tartozik, kik engem megválasztottak, de hogy ehhez a képviselőházi vígécnek mi közük van, azt valóban nem tudom.

Majd kijelenti, hogy az ő lelkiismerete nyugodt, mert legalább nem ismétlődött az üzbégni vérfürdő. Pedig a város rendkívül izgatott volt s még a választás előtt is állandóan napirenden voltak a verekedések.

Kiáltványom értelmét — ugymond — szándékosan félreértették; a „megvizsgálás“ szót „megmotozással“ oserítették ki, a mi két

mindig egy szót sem lehetett hallani a szavazások eredményéről. Onnan a kordonok közül hallottam, a mint a „Korona”-vendéglőben, a Latkóczy-párt főhadiszállásáról duhaj jökevény uralkodott és muzsikaszó mellett éltették jelöltjüket, semmit nem érzvén az idő viszontagságából. Különbösen az egész városban Latkóczy-párt nem volt látható. Reggel láttam néhány koezi választót rangosan hajtva a város közepéig. Ezeket nem tartóztatta fel senki. Az úzbéghi uton is jött két csapat Latkóczy, az egyikben három község 7 szavazóval, a másikban öt-hat község 26 szavazóval. Így tehát bizton merem állítani, hogy a vidékről nem jött be 200 szavazó. Nyitrából leszávozott Latkóczyra 389, tehát ha az összes volt 600 és semmiesetre sem több, még akkor is képtelenség, hogy honnan hozott össze Tarnóczy 926 szavazatot. Igaz, hogy Latkóczyra estig, mikor a bizalmi férfiak visszaléptek és mikor már a Latkóczy-szavazók réges-régen elfogytak, még csak 559 szavazatot gyűlt össze, hogy azután az új folyamán mit csináltak, az épen oly sötét titok, mint a milyen vak éjszaka borult Nyitra rosszul világított utcáira.

A mint bizonyosok lettünk, hogy csakugyan több Zichy Jánosra folyik a szavazás, magunkhoz vettük Bangha dr. lakásán levő szavazó cédulákat: melyekre tisztán ki volt nyomtatva a jelölt neve: Ifj. gróf Zichy János nagylángi, nagylángi gróf Zichy János fia. Kerülő utakon beutottunk a néppárt egyik táborába és ott átadtuk a vezetőknél, hogy a szavazókat e szerint instruálják. A másik táborba csak egy zsidó újságíró által küldettük be, a kit Latkóczy-pártúnak néztek, azért szabadabban közlekedhetett. Mindez amint tudjuk nem használt semmit az elnökök keresztkérdései ellen. Ekkor történt, hogy egy adóhivatali írnok a Zichyek közé vegyűlvén többeket meg akart vesztegetni. A vezető egyikük illedelmesen rászólt, hogy távozzék, mivel nem közéjük való. Az illető erre rárvallt:

„Hogy mer engem, mint hatósági személyt meglátni. Csendőrök tartóztassák le!” Erre aztán a csendőrök odafutva, teljesítették kötelességüket és a vakmerő néppártit bökisérték.

A posta és táviró hivatal, melynek személyzete meg volt erősítve, becsülettel teljesítette kötelességét és a feladott sür-

gönyöket azonnal továbbította. A személyzet a feladott táviratokból értesült a városban történekről és fejcsóválva számlálták össze a szavazatokat.

A kiosztott szavazó cédulák különböztetve nem egy mulatságos esetre szolgáltatott alkalmat. Egyik szavazó ugyanis elfelejtvén a „nagylángi” jelzést, az elnök azon kérdésére, hogy melyik Zichy Jánosra szavaz, nem a nép. sz. Jánosra-e? hirtelen azt felelte:

— Nem, hanem a tüzesre! (Értette alatta a lángit.)

Tüzes Zichy János nincs — feleli az elnök — szavazatát nem fogadom el!

Egy tisztos ösz falusi embertől azt kérdik:

— Hány éves?

— 70 éves — válaszolja.

— Hetven, hisz maga hatvannak sem néz ki!

— De kérem alásan, itt van a keresztlevelem, és azzal dolmányzsebjeből előhuzni készül az okmányt.

— Mi keresztlevele nem adunk semmit, elmehet, volt az elnök válasza.

Egyik káplán látva az eljárást, nem tudta, mily eimen van felvéve a listába, azért székesegyházmegyei papnak mondta magát.

— Szavazata érvénytelen, mert itt káplánnak van beírva, feleli az elnök.

J e s z e n s z k y püspöki titkár néhány hónappal előbb még szentszéki jegyző volt. Azt kérdik tőle:

— Mi a foglalkozása?

— Püspöki titkár.

— Itt szentszéki jegyzőnek van beírva, elmehet.

P. Januárius hitoktatótól azt kérdik:

— Kire szavaz?

— Ifj. Gróf Zichy Jánosra.

— Nem a nepomuki sz. Jánosra?

— Nem tudom, nem voltam ott a keresztlején.

— Az elnökkel ne feleljen, elmehet!

Ilyen genében folyt a szavazás és ennyi erővel bizony Tarnóczy stíletes botját is megválaszthatta volna képviselőnek Legegyserűbb lett volna egyébiránt, ha Tarnóczy reggel 9 órakor kimondja, hogy elnöki hatalmánál fogva Latkóczy Imrét ezennel egyhangulag, vagy ahogy tetszik 5—6—7—8—9 száz, ezer szótöbbséggel megválasztott kép-

viselőnek kijelenti, a többi istentelen gyaurnépség pedig menjen haza, mert aki megmoccanik, azt felüstrüsköli. Ez egyre ment volna és legalább értett volna beléle a magyar ember, aztán nem kellett volna egész nap ázva-fázva remegni a szuronyoktól.

A déli órákban, mikor a komitée ebédelni ment, a kordonok meglazultak, a katonák behuzódtak a házak kapui alá a szakadó eső elől. Dr. Bangha ekkor újra megkísérelte átlépni a kordont, de nem sikerült. Csuron víz volt mindene, aggódo neje és kis lánykája az ablaknál lesték folyton és itt adtak ki neki egy konyakos theát és száraz ruhát. Ez valami undorító volt látni, hogy a város egyik tekintélyes és leg-tiszteltebb polgárának élet és vagyonbiztonsága egy neveletlen zsidó gyermek kezeibe volt letéve, aki azzal akart kegyet gyakorolni irányában, hogy átérezzi ugyan a kordonon, de visszajönni nem engedti. Bangha ezt nem fogadta el, mert fel akart ügyelni az ellenzéki választók bevonulására, kiknek a Latkóczy-párt szemközti levő herberge előtt kellett elvonulniok a szavazóhelyiséghez.

(Folytatjuk.)

Tarnóczy és a büntetőtörvény.

Tarnóczy Gusztáv és a büntetőtörvénykönyv között a nyitrai választás óta igen benső konnexus fejlődött ki, a mint ezt a btk. következő paragrafusai mutatják:

178. §.

„Azok, a kik valamely választót erőszak vagy fenyegetés által választási jogának szabad gyakorlatában megakadályoznak, törtenék az aká országgyűlési képviselő, akár törvényhatósági tisztviselő stb. választására nézve, a választási jog megsértésének vétését követik el és hat hónapig terjedő fogsággal valamint egyenként 200 frtjg terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.”

181. §.

„Öt évig terjedő börtönnel büntetendő a szavazatszedő küldöttség azon tagja, ki a 178. §-ban megjelölt választások alkalmával... a választási helyiségben hivatalánál fogva átvett szavazási jegyet rendeltetésétől elvonja, vagy az által, hogy arra a választó beleegyezése nélkül más nevet ír, mint a mely az átvétel

különböző fogalom; ha emezt akartam volna, megtaláltam volna erre is a szót. A megvizsgálás nem jelenti a motozást. Motozásról soha szó sem volt. szándékosan tévedett és tévesztett az, aki ezt így hozta forgalomba, mert a kiáltványban csak vizsgálás van. Szolgálhatok a kiáltványból néhány példánnyal.

A bevonuló választókat én saját szememmel vizsgáltam meg és őrmérem láttam kiáltványom azon hatását, hogy az előttem elhaladott választók egyikénél sem volt bot és alkalmasint kő sem, pedig ha nem figyelmeztettem volna, ugy, mint eddig szokásban volt, most is hozták volna ilyeneket magukkal és részeg vagy vakbuzgó állapotukban megdobálva a katonaságot, az izgatók helyett ismét az ártatlan nép esett volna áldozatul. Ily esetben méltán illethetett volna vád.

Majd foglalok az azzal a váddal, hogy tulsok katonaságot hozzatott Nyitrára s ezzel szemben kijelenti, hogy ő a katonai szabályokat nem ismeri, de „az illető vezénylő urak állítása szerint, ők utasításuk értelmében a századot így esetekben csak két részre oszthatják. Tekintve Nyitra különös építkezésénél fogva, a sok elzárandó mellék-utcaát, sok félszázadra volt szükség.”

Reflektál arra a vádra, hogy rossz helyeket jelölt ki az ellenzéknek, hol csak egy kis koresma volt és így ázni-fázniok kellett, sőt hogy még egy kis félszerből is, ahová az eső elől menekültek, kikergették.

Erről a dologról Tarnóczy többek között a következőket mondja:

Az élelmezés megkönnyítése végett oly

három helyet jelöltem ki az ellenzéknek, hol 11 és legközelebbi szomszédságában még több koresma volt; aki ellenkezőt állít, rágalmozta.

Nyitra városában nincs is több olyan hely, hol annyi koresma lenne, mint itt. — Ellenkezik az igazsággal, hogy nem eresztettem be a koresmákba a választókat, sőt azoktól a katonák által elzárattam, ami ismét nem igaz. Midőn a választókat a szavazásra hívtam, ismételen tudakoltam, hogy miért állanak a szabad ég alatt.

Kijelenti továbbá, hogy a szabadelvű párt is két helyen volt elhelyezve, valamint rágalomnak nyilvánítja a kenyerek elkobzását s a takonykóros lovakkal elkövetett esefogságot is.

A három Zichy grófra vonatkozó kortesfogásról a következőket mondja:

Állítani ugyan nem merik, de mintegy sejtetni engedték, hogy én talán gr. Zichy választóit Latkóczyra szavaztattam le. Hogy ezt rosszhiszemű, nem állítás, csak bukott gyanúsítás, azt a vizsgálat fogja kideríteni; addig gyalázatos rágalomnak nyilvánítom, mert ez egy esetben sem történt. A Latkóczyra esett 929 szavazat bizonyítólág mind jogosult választónak tisztán és világosan ő reá adott szavazata, mert akik álnevek alatt akartak szavazni, ép úgy, mint Zichy grófnál, elutasítottam.

Az igazságnak tartozom azzal, hogy ilyen sokkal több volt a Zichy gróf táborában. Itt nem tartozott a ritkaságok közé, hogy atyát a fiu és fiut az elhalt atya helyett akarták leszavaztatni, sőt gyakori volt

az eset, hogy más nevű egyén jött álnev alatt szavazni és midőn ez szigorú vizsgálódásom folytán gyakran kiderült, az illetőknek némelyiknek ide adta azon cédulákat, melyekről az álneveket, hamis kórt és egyéb adatokat meg kellett könyv nélkül tanulnia, hogy azok: az összerási lajstromokkal összevágjanak, és midőn már felfedeztetve, bevallották, hogy ők nem ugyanazon egyének, megkérdeztem, hogy kitől kapták ezeket a cédulákat, a jobb lelkűek azt is bevallották, hogy ezeket plébánosaitól kapták, és ezek által lettek ezen alakokra betanítva, míg voltak olyanok, kik konokul hallgattak arról, hogy ki tanította be őket erre. Különösen gyakran fordultak elő ily esetek Karsai pogrányi plébános ur terhére, kit ezért meg is róttam és figyelmeztettem, hogy az érkölesrontás, esetleg büntetendő esekelmény, kortesekhez, de nem lelkipásztorokhoz illő foglalkozás, melyért feljelentést tennék ellene, ha nem tekinténem papi ruháját. Nagyon tisztelen én a papot a templomban, mikor imádkozik és áldást osztogat, de nem szeretem, ha gyűlöletet szít és bujtogat.

Hogy a szavazás nem ment oly gyorsan, — ugymond — mint a hogy az kívánatos lett volna, ezért nagyrészt Zichy gróf bizalmi férfai is vessenek magukra keresztes, mivel nem hozták magukkal a Zichy grófok lemondási okmányát s e miatt háromnegyed órát vártam kedvükért. Aztán megismételen tanítani akarták az elnököt és Zichy gróf maga is levélben kért, hogy rendelt csinálják választóival, ezért fel kellett

alkalmával írva volt: meghamisítja... aki a szavazatot más nevére írja, mint a ki a választó szavazott, vagy oly választónak szavazatot ír be, a ki nem szavazott, vagy nem írja be oly választó szavazatát, a ki szavazott."

183. §.

"A büntető törvény 181. és 182. §-ok eseteiben a bűnvádi eljárás csak akkor indítható meg, ha a visszaélés ellen a választás alatt, vagy legfölebb 8 nappal a választás eredményének kihirdetése után a küldöttség, vagy az ezt küldő hatóság előtt felszámolás történik."

A politikai helyzet.

Sokat lármáztak a t. liberális urak a néppárt első megalakulásakor. Tettették hősiességgel, pöffeszkedőleg az egész országban szétrombitálták, hogy hiszen ők nem ijednek meg az új pártalakulástól, mert csak a papok, meg néhány papos ember teszik az egész pártot. Nem csatlakozik e párthoz sem főispán, sem alispán, sem szolgabíró, de az ellenzéki vezetők, Apponyi és Ugron sem akarnak róla tudni; a népek meg épen nem kell. No hát, ma már kezdnek csendesülni e farizeusok, érzik, hogy végórájuk közeledik és most, a nyitrai választás után még jobban érzik ezt, mert ez a választás a megbotránkozás viharát zudította országszerte a liberális kormány és rendszere ellen.

Csendben, de annál nagyobb buzgalommal folyik országszerte a néppárt szervezése. Mint elvitázhatatlan tény az, hogy az ország minden zögzugjába a legnagyobb lelkesedéssel olvassák és teszik magukévá az néppárt programját és pedig nemcsak papok, hanem főurak, maguk lábán járnak tudó független gondolkozású tisztviselők, polgárok és munkások. És a mi különösen örömdetes, az ország dunántúli németajku választópolgárok, kik ezelőtt elhagyatottságukban és népbolondítókól vezetve járultak a szavazó urnához: most, hogy a néppárt programjával szerencsésük van megismerkedni, felháborodással és utálattal fordulnak el a függetlenségi kormánypárttól és alig várják, hogy jobb érzésüknek és hazafias politikai meggyőződésüknek alkotmányos uton kifejezést adhassunk.

Olyan ma egészben a politikai konstelláció, hogy általános képviselőválasztás ese-

függészenem a szavazást és megfelelttem kívánásának, s mind ez időbe került.

A feltűnő kevés számú ellenzéki szavazatot Tarnóczy a következő statisztikai kimutatással okolja meg: 2200 és egynehány az összes szám, ebből elhalt, beteg eltávozott körülbelül 200, leszavazott 1331, részegség miatt és mivel nem tudta a jelöltnek a nevét, mindkét pártból elutasított az egyik bizottságnál 37, a másodiknál 33. Maradt kérdéses 600: a mindkét oldalról gyakorolt presszionál fogva csak Nyitra városánál 200-nál több tartózkodott a szinvallástól, a többi körülbelül 400, falusi szavazó nem akart vární, különösen mert lovai nem találtak istátlóra; esőben és rettenetes viharban átfáztak, a választók féltvén lovaik egészségét, elmeakültek mindkét pártból; összetett kezekkel kórták, bocsássák őket haza; így az utolsó 17 faluból már kevés jött szavazni, különösen midőn Zichy gróf, látván eklatás kisebbségét, pártját hazabocsájtotta.

Végül kijelenti, hogy: igaz ugyan, hogy párbajra hitték, de nem igaz, hogy ő nem küldte el a segédeit; igaz, hogy négyen megtámadták, de nem igaz, hogy ő meghátrált, sőt törével visszavonulásra kényszerítette őket; igaz, hogy tetleg bántalmazni akarták, de a kihívásnál egyéb nem történt; legvégül pedig kijelenti, hogy a néppárt őt írásban halállal fenyegette, de az ítéletet rajta nem hajthatták végre.

tére a jeles liberális pártok mindegyike a néppárttal szemben kisebbségben maradna. Kell is, hogy valahára a képviselőház megtisztíttassék a konkolytól, mely már-már az egynehány tisztá buzasszemet is megrontással fenyegeti. Nemsokára eljő az idő, midőn a nép irgalmatlanul ki fogja mondani a halálos ítéletet azok fölött, kik őt a hatalommal rútol visszaélve, az anyagi és erkölcsi tönk szélére juttatták. Ha valamikor, ugy a közel jövőbe fog bebizonyosodni, hogy: "A nép szava Isten szava!"

Néppárti.

BELFÖLD

— **A katolikus körök és a mil-lenium.** A nagy nemzeti ünnepet, az ezeréves fordulót, mely mindjobban közeledik immár felénk, meg kell ünnepelniük a kath. egyleteknek is, meg kell ünnepelniük már csak azért is, hisz a vallással, a katholicizmussal egyesült hazaszeretet volt az, mely védte, föntartotta ezt a nemzetet ezer év viharai között, a kath. egyletek pedig épen ezt az eszmét, ezt az érzelmét, a vallásos honszeretetet ápolják és terjesztik, őrzik és élesztik a társadalom minden rétegében. Jeon kell tehát lenniük a kath. egyleteknek a nemzeti ünnepeken, méltóan azon eszméhez, melyet képviselnek, méltóan a magyar kath. egyleti életéhez, mely egyre jobban ébred az álmaiból és egységesen, egyesülve egymással, hogy impozans módon nyilvánítsák ezzel is az eszmék és célok közösségét. Ez indította arra a *Budapesti katolikus kört*, hogy mintegy élére állva a nemzeti ünnep e részének, megállapítsa azon módokat, melyek szerint a kath. egyletek a legméltóbban vehetnének részt a nemzeti ünnepeken. E célból terjesztette fel részletes tervezetét a *püspöki kar elé is*, hogy annak hozzájárulása, annak jóváhagyása tegye lehetővé a tervezet egységes megvalósítását. Remélhetőleg nemsokára megérkezik a püspöki kar válasza, addig is azonban a kath. egyletek nagyon jól teszik, ha már most, még a tavaszi idő beállta előtt, mielőtt az egyleti élet élénksége szünni kezdene, *valamennyien egy külön milleniumi bizottságot választanak*, melyhez intéznék azután később a Budapesti katolikus kör a maga megkereséseit, illetve amely bizottságok azután tárgyalhatnák a Budapesti kath. kör tervezetét s megállapíthatnának annak kivételére nézve is. (T. E.)

— **A kormány bukása és új választások.** Az N. U.-nak azt írják Erdélyből, hogy ott már számos jel mutat a kormány bukására és legközelebb kiírandó általános választásokra. Az erdélyi kerületekben ugyanis serényen folyik a liberális pártszervezkedés, a főispánok pedig máris kiadják a jelszavakat, köztük csudálatos módon a felekezetenküliséget is, sőt egyes kerületekben már liberális jelöltek is ajánlatják magukat. Csak rajta! A korona nagyon szivesen adja beleegyezését a jelenlegi megvásárolható parlament feloszlatásához.

— **Katolikus körök.** A *csákvári* (Fejérmegye.) *kath. kör* alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **A belügyminiszter előzetes tudomásával.** A nyitrai választásnál szerepelt hatósági közlegek, mint a N. U. írja, most azzal védekeznek, hogy az összes hivatalos visszaélések a belügyminiszter előzetes tudtával és részben egyenes utasítá-

sára történtek — Azt mi a már mult héten mondtuk.

— **Gyorsaság nem boszorkány-eág.** Néhány héttel azelőtt történt, hogy Szemenecz Emil, a "Magyar Állam", Lepényi Miklós, a "Magyar Néplap" és Barabás Albert, a "Dunántúli Hírlap" szerkesztői egyházipolitikai cikkek miatt elítéltek. Mindahárom szerkesztő semmisségi panaszt adott be a kir. kuriánál, mely félre-téve hagyományos kényelemszeretetét, feltűnő gyorsan tárgyalta a semmisségi panaszokat és mindahármat visszautasította. Mi ezt igen természetesen találjuk, mert a katholicus hazafias sajtót ma szenvedélyesen üldözik még a végtárgyalási teremben is, míg a megvásárolt tejfölszájú zsidó skriblerok szabadon támadhatják meg a trónt, a hazát s a társadalmi rendet. Ez mi nálunk a századvégi divat. Mi csak azt mondjuk: "Lesz még egyszer ünnep a világon!"

— **A nagyszombati mandátum.** Pantocsek Rezső, a nagyszombati kerület orsz. gyűl. képviselője kijelenti, hogy nem mond le mandátumáról. Ezzel a kerületben elrendelendő új választás természetesen elmarad.

KÜLFÖLD.

Németország. Bismarck herceg, a német egység megteremtője és a németországi katholicusok leghatalmasabb ellensége a napokban ülte meg 80-ik születésnapját nagy ünnepélyességek között. A német birodalmi gyűlés elvetette ugyan Levetov elnök azon indítványát, hogy a herceget a birodalmi gyűlés is üdvözölje, mindazonáltal kétszázal több képviselő tisztelettel Friedrichsruheban, kiknek nevében Levetov üdvözölte Bismarckot. A birodalmi gyűlésen a katholicus centrum Bismarck ellen szavazott, természetesen tehát, hogy az antikatholicus sajtó eszevesztetten dühöng a centrum ellen, mely Bismarck üdvözlésében — igen helyesen — politikai büntetést lát. II. Vilmos külön táviratban üdvözölte Bismarckot, tegnapelőtt pedig személyesen is megjelent Friedrichsruheban, hol az ott összegyűlt hadsereg élén üdvözölte Bismarckot, kinek aztán arany diszkardot is nyújtott át. Német politikai körökben azt hiszik, hogy a császár a birodalmi gyűlést legközelebb fel fogja oszlatni és hogy Bismarck ismét aktiv-politikai szerepet fog vállalni.

Telefon-jelentések.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 27.

Ülés kezdete 10 óra.
Elnök: Szilágyi Dezső,
Jegyzők: Molnár Antal, Esterházy Kálmán gróf, Bartók Lajos.
A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró, Perczel Dezső, Lukács László, Fejérváry Géza br., Dániel Ernő, Wlascics Gyula.

A mult ülési jegyzőkönyv felolvasása és az elnöki előterjesztések után

Bánffy Dezső br. miniszterelnök be-terjeszti a korona egyik órének megválasztásáról szóló törvényjavaslatot.

Az igazságügyi bizottsághoz utasítatik.

Következik a napirend: *A nyitrai választásra* vonatkozó elnöki betérjesztés feletti vita folytatása.

Bathányi Tivadar gróf a vita anyagának felsorolásával kezdi. (Bánffy báró mosolyog.) A miniszterelnök jobban tenné, ha nem mosolyogna, hanem érvényt szerezne a képviselői igazolványoknak, hogy ezeket ne mondják *Smarnak*. (Nagy zaj, elnök csenget.) Elismeréssel van Latkóczy iránt, hogy nem fogadta el a nyitrai mandátumot, melyhez annyi piszok és szenny tapad: A belügyminiszter azt mondta, hogy Tarnóczy ellen a fegyelmi vizsgálatot megindította. Ez

szép, de ő ettől mit sem vár és nem fűz hozzá semmi reményt, ha azt a nyitrai megyei közigazgatási bizottság ejti meg. Ha a kormány nem hajlandó beleegyezni, hogy külön bizottság vezesse a vizsgálatot, akkor ejtsék el inkább az egész eljárást. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

A törvény azt mondja, hogy a bíróság tagjai semmi kortes összejöveteleken részt nem vehetnek és agitációt ki nem fejthetnek. Es Nyitrán mégis mi történt? Bemutat egy Latkóczy-plakátot, melyet a nyitrai törvényszéki elnök és egy törvényszéki bíró írt alá. Mire való tehát a törvény, ha ezt még a bíróság sem tartja meg? (Zajos tetszés balfelől.)

Párhuzamot von a csáktornyai és a nyitrai választások között. A kettő között oly nagy a hasonlóság, hogy mikor a nyitrai dolgokat olvasta, azt gondolta, hogy a csáktornyai adatokat közölték a lapok. (Derűtség balfelől.)

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy a tárgytól eltér. (Nagy zaj balfelől. Felkiáltások: Hohó! Idetartozik az is!)

Batthyány Tivadar gróf csak azért említi fel Csáktornyát, hogy kimutassa a két választás között az analógiát és mert ez a két választás jellemzi Bánffy báró választási rendszerét. (Nagy zaj.) Azt mondták már hetekkel a választás előtt ugy Nyitrán, mint Csáktornyan, hogy a papok izgatnak (Zaj!) Ha ez igaz, miért nem zárták el az izgatásokat? (Folytonos zaj.) — Igen, történtek izgatások, de a kormány érdekében és a katolikusok ellen! (Igaz! Ugy van!) — A nemzeti pártnál és a kilépeteknél. — Mit szólunk azon manőverekről, minőket Csáktornyan alkalmaztak, a hol ráfogták dr. Majorra, hogy ez a *Mayer zsidó bátyja*? (Derűtség balfelől.) Csáktornyan nem átalították ő Felsője nevét belevonni a küzdelembe s azt hirdették plakátokon, hogy a királyt sérti meg, a ki Wlassicsra nem szavaz. Nyitrán már szerényebben dolgoztak, de ott is hivatkozott a kormánypart ő Felsőjére. Sajnálja, hogy Wlassics miniszter nem teszi le mandátumát úgy, mint Latkóczy tette. (Zajos éljenzés balfelől, mozgás a jobb oldalon.)

Bethlen Bálint gróf nem akar hosszasan foglalkozni az ügygel, azok a képviselők, kik ott voltak. Nyitrán, ugyanis eléggé megvilágították a nyitrai dolgokat. Szerinte az a kérdés, hogy letette-e Tarnóczy a választási elnöki esküt? Ha nem tette le, akkor a választás érvénytelen, ha letette, akkor Tarnóczy egyszerű esküszegő és nem érdemi, hogy a Ház vele foglalkozzék. Üdvözlí Latkóczyt, hogy nem fogadta el a fogszok mandátumot, de ha el is fogadta volna, feltételezi az ellenzékétől, hogy lett volna bátorsága azt megakadályozni. (Tetszés balfelől.)

Perczel Dezső belügyminiszter: Sággy Gyula cinizmusmal vádolta a liberális pártot. Nagyobb cinizmust tapasztalt Drakulicsnál, a ki tegnap azt mondta, hogy sokan hamis mandátumokkal jutottak a Házba (Nagy zaj. Elnök csenget. Ugy van! balfelől.) Ő már tegnap jelezte álláspontját és kijelentette, hogy szigorú vizsgálat fog megindítani. Sokan kifogásolják a nyitrai megyei közigazgatási bizottság kiküldését, de neki erős meggyőződése, hogy ez is jól teljesítené feladatát. Hogy azonban a közvéleményt minden tekintetben megnyugtassa, nincs kifogása az ellen, hogy a vizsgálat más megyei közigazgatási bizottságnak adassék át. (Nagy zaj balfelől, elnök csenget. Felkiáltások: Pestmegye.) Az ellenzék mindenkor kész ily vádakra, a minőkkel most a kormányt illeti (Zaj). 1892-ben Szapáryt vádolták, most pedig Bánffyt (Óriási zaj) és ez így volt és így lesz örök időleg! (Nagy mozgás.) A kisebbség mindig elégedetlenkedik. Ismétli, nem osztja az ellenzék aggodalmait, de nincs kifogása az ellen, hogy más megye közigazgatási

bizottsága küldessék ki a vizsgálatra (Felkiáltások: Pestmegye!) Kéri a Házat, járuljon hozzá ezen indítványához és ejtse el Hefi Ignác indítványát.

Batthyány Tivadar és **Perczel** Dezső személyes jeleggel felszólalása után

Makkfalvy Géza azt mondja, hogy a választási visszaélések elvezettek Nyitraig, hol az alkotmányos szabadságot arcul csapták. (Nagy mozgás jobbfelől.) Mindenki undorral fordul el attól, a mi Nyitrán az alkotmány nevében történt. Pártolja Hefi indítványát, mert szerinte a nyitrai botrányokat fegyelmi eljárással elintézni nem lehet.

Sierbán Miklós: A románoknak nincs alkalmuk, de nincs is meg a lehetősége, hogy az alkotmányos életben részt vehessenek. A választókerületek beosztása igazságtalan, a census oly magas, hogy a románok legnagyobb része nem is szavazhat. Ha látjuk, hogy magyar kerületben magyar jelölttel szemben ily botrányos dolgok történnek, elképzelhető, mik történnek a nemzetiségekkel szemben. Nem esodálkodik Tarnóczy felett, Tarnóczy megirigyelte Bánffy báró főispáni „érdemeit” és a zsarnoksághoz nem kell sem név, sem tudomány. Elfogadja Hefi indítványát.

Polónyi Géza megvallja, őt a nyitrai választás egy esepet sem izgatta. Mikor Bánffy báró miniszterelnök lett, már akkor azt mondta, hogy ily választásokat is fognak tárgyalni, csak azt nem tudta, hogy mikor. A nyitrai botrányokat már az is feltűnteti, hogy Latkóczy lemondott a mandátumról, pedig Latkóczy elfogadott már olyan mandátumot is, melyhez véres emlékek fűződnek. Örömet fejezi ki a felett, hogy épen Hefi nyújtott be oly indítványt, melyet az ő pártja is beakart nyújtani. (Zaj.) Ugy látszik, nagyon objektíve tárgyalom az esetet. (Derűtség.) Az igazságügyminiszternek nincs itt szava, mikor oly plakátot mutatnak be, melyen egy törvényszéki elnök és bíró nevei is alá vannak írva. A miniszter ilyenkor elpárolg a teremből. (Derűtség.)

Ivánka Oszkár: Szilágyi ezt nem türte volna! (Nagy zaj.)

Polónyi Géza: Latkóczy lemondása folytán az az eset állott be, hogy a Ház bíró bizottsága a mandátum felett nem ítélt s ezért elfogadja Hefi indítványát. A választási visszaélésekkel nem akar foglalkozni, pedig ő is számos részlettel szolgálhatna. A mi Nyitrán történt, az pártlan vakmerőséggel és butasággal lett keresztülvive. Fényes nappal, az ország szemelattára olyat tenni, ahhoz valóban pártatlan butaság kell. A kasszabőrőket addig nem fogták el, mi ezek a sikátorokban dolgoztak, de megcsipték, mint a váci utcában kezdték (Nagy derűtség.) Így jártak az urak Nyitrán is. Kérdi, mi volt az indító oka annak, hogy egy budapesti feeskendő gyáros küldtek ki választási elnöknek? Az, hogy Tarnóczy az iskolázott választási elnökök közé tartozik. Nem szeret Tarnóczy dolgaival foglalkozni, mert nem szeret szennyest ládát nyitogatni. . . .

Elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy ez a kifejezés imparlamentáris és ezért rend-reutasítja. (Nagy zaj.)

Polónyi Géza sürgeti azon levél írójának kinyomozását, melyben ifj. Zichy János gróf lemondását terjesztették. — Az igazságot felderíteni csak úgy lehet, ha a Házból küldenek ki bizottságot. (Helyeslés balfelől.)

Zichy Jenő gróf pártolja Hefi indítványát.

Ivánka Oszkár hosszasan foglalkozik a választási visszaélésekkel. Szigorú vizsgálatot követel a választások tisztasága és szabadsága is, hogy ily óriási botrányok megtorlatlanul ne maradjanak. Ha már Nyitrán történhetnek ilyenek megtorlatlanul, mik fognak majd történni az általános választásoknál? Miért üdvözlí Latkóczyt? Hát már azt is érdemnek tartják, hogy nem fogadta el a mandátumot? Pártolja Hefi indítványát. (Tetszés balfelől.)

Perczel Dezső belügyminiszter: A tulajdon az ő szavait félreértette. Ő nem menteg senkit, de kisebb-nagyobb visszaélések addig lesznek, a míg emberek választanak. Nem helyesli Tarnóczy tegnapi megjelenését a Házban, de azt sem helyesli, ha a képviselők megtámadják az egyéni szabadságot. Felhozták ellene, hogy ő mint belügyminiszter miért nem avatkozott bele a választásba? Azt hiszi, tiz nyitrai választás nem idézett volna elé oly felháborodást, mintha ő beleavatkozott volna a választásba.

Ivánka Oszkár személyes kérdésben szólal fel.

Madarász József pártolja Hefi indítványát.

Péchy Tamás polemizál a belügyminiszterrel, a kinek nincs igazsága, midőn a nyitrai választást másokhoz hasonlítja. Tudja, hogy minden választásnál fordulnak elő kisebb-nagyobb visszaélések, de a nyitraiakhoz foghatókat még nem tapasztalt. A nyitrai hatóságok nem tették meg kötelességüket, mert különben lehetetlen, hogy ily botrányok előfordulhassanak volna. Pártolja Hefi indítványát (Helyeslés balfelől.)

Elnök a vita folytatását holnapra halasztja.

Drakulics Pál interpellál a gör. kel. szerb egyházi kongresszus tárgyában.

Elnök bemutatja a főrendiház elnökének átiratát, mely szerint a főrendek a költségvetési javaslatot néhány apróbb javaslattal együtt elfogadták.

Szentelés végett a király elé fognak terjesztetni.

Elnök bemutatja a főrendiház elnökének kértrendbeli átiratát, melyek szerint a főrendek a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslatot módosítva elfogadták, a zsidó recepeit pedig elvetették. Indítványozza, hogy a módosított javaslat a bizottságokhoz utasítsák, a visszautasított pedig a ház plenáris ülésére tüssessék ki.

A ház ily értelemben határoz.

A kath. kör közgyűlése.

Budapest, március 27.

A *Budapesti Katolikus Kör* ma délután 5 órakor tartotta VI. rendes közgyűlését, saját díszes helyiségeiben. a tagok rendkívül élénk részvétel mellett. Az elnöki asztalnál helyet foglaltak: **P i n t ő r** Kálmán alelnök, **L é v a y** Imre tiszteletbeli elnök és dr. **G y ű r k y** Odón titkár.

P i n t ő r Kálmán alelnök szép és tartalmas beszéddel nyitotta meg a közgyűlést. Sajnálattal jelenti, hogy **E s t e r h á z y** M. Mária gróf, a körnek nagyérdemű elnöke a közgyűlésen családi okok miatt meg nem jelenhetett, pedig igen öröndetes dolog lett volna, ha megjelenik, már csak azért is, hogy legutóbbi fényes szerepléséért, melyben a kath. ügyért oly szép és magaslatos harcot vívott, forró köszönetét és elismerését fejezhesse volna ki a kör. De hogy családi okok távol tartják, az nem akadályozhatja meg a kört, hogy kötelességének eleget ne tegyen. Tehát a kör nevében ő is kívánja, hogy az Ur Isten a kör forrón szeretett elnökét a haza és az egyház javára minél tovább éltesse! (Zajos éljenzés.)

Ezután röviden vázolja a kör múlt évi működését. A kör mindent elkövetett, hogy a tagokban fejlessze a vallásosságát és a ker. felebaráti szeretetet és működését misem jellemzi jobban, mint az, hogy *jelenleg mintegy 160 hasonló kör létezik az országban.* (Lekes éljenzés.) Sokan az egyhanguság vádjával illetik a kath. köröket és tagadják azok jogosultságát. De ezen vádnak semmi alapja nincsen, mert a kath. körök semmi magaslatos céllal ellentétben nem állanak. Midőn mindenkinek szabad társulni, csak a katolikusoktól lehetne ezt megtagadni?

Hosszasan bizonyítja ezután, hogy a vallásosság a hazafiságot nem zárja ki, sőt e két fogalom egymást mintegy feltételezi. Örül, hogy vannak még mások, kik úgy

gondolkodnak, mint ő (Ugy van!). Legújabb tervbe vették, hogy a kath. kör saját házat szerezzen és állandó otthont létesítsen. Leikes felhívást bocsátottak ki e célból, mert állandó otthon nélkül a kör céljait nem szorgalmazhatja kellőképpen.

A közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta a beszédet és egyhangulag elhatározta, hogy a beszéd egész terjedelmében a jegyző-könyvbe igattassék.

A pénztárosnak a felmentvény megadatott, mire dr. Gyürk Ödönnek gyönyörűen kidolgozott és magas szárnyalású titkári jelentését, mely nyomtatásban is megjelent a tagok közt szétosztatott, felolvasottak vették.

Ezután az elnök indítványára egyhangulag és nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy hódoló táviratokat intéznek XIII. Leó pápához, Vaszary Kolos biboros hercegprímáshoz és Esterházy M. Mór grófhhoz.

A pápához intézett hódoló távirat latin szövege így hangzik:

„Socii circuli catholici Budapestiensis in conventum generalem collecti vota sua erga Sanctitatem Vestram filiali obsequio deponunt Apostolicamque Benedictionem in se conatusque suos devotissime exorant. P. Colomannus Pintér Schol. Piar. Vicepraeses.“

Ezután megválasztották a választmányi tagokat, mire a közgyűlés a tagok lelkes éljenzése közben véget ért.

A kormány és az »elvek integritása.«

Budapest, március 28.

Politikai körökben sokat beszélgetnek a kormány egyházpolitikai magatartásáról. A vallásszabadságfőrendiházi tárgyalása előtt azt hangoztatta a kormány, hogy szigorúan ragaszkodik az »elvek integritásához«. Id. Széchenyi Imre gróf indítványa után azt mondta, hogy nem tartja a kihagyandó felekezésméltóságot lényegesnek. Hőfőn pedig úgy nyilatkozott Bánffy báró miniszterelnök a szabadelvű körben, hogy a módosított javaslat sérti az »elvek integritását«. Sokan azt mondják, hogy egy kormány, mely annyira érthetetlenül hangoztatja az elvek integritását, nem sokáig képes megóvni saját integritását.

TÁVIRATOK.

— **Nagyvárad,** márc. 27. (Ered. táv.) Schlauch Lőrinc biboros-püspök ma töltötte be életének 71-ik évét. A nagy nevű főpapat ez alkalommal számosan üdvözölték, köztük a káptalan testületileg, a váradai gör. kath. püspök, a városi papság, a polgármester, a főispán, Ritóók kir. táblai elnök stb.

— **Berlin,** márc. 27. (Ered. táv.) Hohenzollern herceg birodalmi kancellár ma Fridrichsrubha utazott, a hol a szövet-ségtanács és a porosz államminiszterium nevében üdvözölte a 80 éves Bismarckot.

Városi és vidéki hírek.

A »Fejérmegyei Napló« április hó hó 1-jével új előfizetést nyit. Felhasználjuk az alkalmat, hogy olbardatinkat nevezetesen a néppárt híveit újra felkérjük lapunk támogatására.

Az előfizetési árak lapunk homlokán olvashatók, megjegyezzük azonban, hogy egy hónapra szóló előfizetéseket is elfogadjunk

és hogy lapunkra minden naptól kezdve elő lehet fizetni. Előfizetési ár egy hónapra 50 kr.

Ajánljuk lapunkat mint a néppárt hivatalos közlönyét különösen a néppártot szervező vidéki bizottság figyelmébe.

— Károlyi Gyula gróf hagyatéka.

Hevesmegye egyik legszebb és legrandezetebb nagybirtokainak egyike kétségkívül a debreceni és paradisi uribirtok, mely a négy év előtt elhalt Károlyi Gyula gróf tulajdonát képezte. A grófnak a hitbizományi birtokon kívül az ország több részében voltak terjedelmes birtokai, többek között a fejérmegyei Sár-Keresztoszen és Csurgón is, mely utóbbi helyen Károlyi Gyula gróf özvegye lakik. Azt is tudjuk, hogy a gróf után két fiú- és négy leánygyermek maradt és mert ezek mind kiskorúak, a főváros árvaszéke indította meg a hagyatéki eljárást, mely most nyert befejezést. E szerint a budapesti törvényszék a napokban adta át a hagyatékot az örökösöknek, úgy, a mint a gróf végrendeletében intézkedett. A két hitbizományt, melyek után a kincstár 72,000 forintnyi örökösödési illetéket rótt ki, gróf Károlyi Mihály és gróf Károlyi József kapja, kik közül az utóbbi az örökösöknek Pálffy Geraldin grófnővel kötött második házasságából származik. A végrendelet szerint az özvegy évi 50,000 forintot kap és külön minden egyes gyermek neveltetésére 6-6 ezer forintot. Magát a szabad vagyont, melynek nagyságáról az adó némi fogalmat, hogy az ország különböző vidékein huszonhárom közjegyző volt annak összeírásával elfoglalta, a hagyatéki bíróság egyenlő arányban adta át a hat kiskorú gyermeknek, a kik közül kettő: Erzsébet grófnő és Mihály gróf az elhaltak első házasságából valók. A hitbizomány gondnoka Dessewffy Aurél gróf.

— **Jubiláló színész.** Sárdy Károly, a Veszprémi-féle társulat tagja szombaton üli meg husz éves színész-jubileumát. Ez alkalommal jutalomjátéka lesz Sárdynak, ki Szigligetinek „Liliomfi“ c. vígjátékát választotta. A darabban Kőműves Imre is fellép Szellemfi szerepében. Ha az előadás is csak megközeleltéleg olyan jó lesz, mint a darab és ha majd nem sorsolnak ki holmi ezüst óráit, a közönség figyelmébe ajánlhatjuk Sárdy jutalomjátékát.

— **Személyi hír.** Sárközy Aurél, Komárommegye főispánja, tegnapi Székesfejérvárra érkezett.

— **A csapatkórház ügye.** A Székesfejérvárott építendő csapatkórház ügye egy lépéssel ismét előbbre ment, a mennyiben a részletes terv elkészítése s a művezetéség teljesítése tárgyában az árlejtés már megtartott. Csak két pályázó jelentkezett s ezek közül S a y Ferenc lett az elsőbbség. A részletes terv elkészítéséért S a y Ferenc 1200 forint, a művezetésért 800 forintot kért. Ajánlatát a tanács elfogadta s partolól fogja a közgyűlés elő terjeszteni.

— **Halálozás.** Résztvétel vettük a gyászhirot, hogy Siki Gábor f. hó 15-én reggel 7 órakor életének 53-ik évében rövid szenvedés s a haldoklók szentségeinek ajtatosa felvétele után meghalt. A boldogultnak hült tetemét tegnap d. u. 5 órakor helyezték nyugalomra a sóstói temetőben. Az engesztelő szent mise áldozat ma reggel 8 órakor mutatott be az Urnak a székesegyházban. Az elhunytat özvegye, testvérei, gyermekeit s rokonai gyászolják. Ö. v. f. n.

— **Alábbvaló Tarnóczynál.** Hogy mennyire hangzatosává vált a Tarnóczy név a nyitrai hőstettek óta, mutatja a következő eset. Vasárnap este a „Falu rosszá“-t adták. Ebben Gonosz baktek szerepét Mezei, a

társulat tehetséges komikusa alakította. Az utolsó felvonás egyik jelenetében, mikor a falu rossza, (Göndör), a falu furfangos baktekét letérdellett, hogy a cigány az ő hátán verje a cimbalmot, Mezei igen találóan rögtönözve elkialtotta magát: „Tyű, te alábbvaló vagy Tarnóczynál!“ E talpra esett ötletre képzeltetni, hogy volt taps és éljenzés.

— **Áthelyezés.** Blauhorn Jenő jegyző a nyugalmazott bicskei jegyző helyettesévé rendeltetett. Pázmándra pedig ugyanilyen minőségben Váradi Ferenc ercsi segédjegyző tétetett át.

— **A falu rossza.** A napokban történt egyik székesfejérvári kávéházban. Egyik jókedvű falusi jegyző odalép egy társasághoz és elkezd: „Uraim, már rég tündödöm azon, hogy falusi rezidenciámban micsoda névjegyet ragaszszak ajtómrá, hogy alattalóm megtudják, hol lakik a jegyzőjök. Ime most megtaláltam, a mit kerestem!“ S ezzel előmutat egy szinlapból kitépett darab papírost, a melyen szóp kővér betűkkel ez állott: „A falu rossza“. Megjegyezzük, hogy az a falusi jegyző, ki oly jóízűen mondotta el önkritikáját, ki van szemelve — állami anyakönyvvezetőnek.

— **Törvényellenes kinevezés.** Nadapon Metzker János tanító volt évek hosszú során a faiskolának felügyelője. Ennek elhalálása után ezen állásra Selvartz Fülöp nevezetett ki, jöllehet két tanító is pályázott az állásra. Hát ez bizonyos törvény ellenes kinevezés, mert a mezőrendíri törvények világosan kimondják, hogy faiskola-felügyelővé mindig tanítót kell kinevezni; más állásnak csakis tanító hiányában alkalmazhatók.

— **Felfüggesztett postamesternő.** Pálffy Erzsébet verebi postamesternőben nagyon ki volt fejlődve a közös asszonyi vonás: a kíváncsiság. Nem tudta megállni, hogy a kezén keresztül menő levelek tartalmát meg ne tudja. Egy ideig csak sikerült neki a leveleket felbontani, de végre is rajta vesztett. Napfényre került a dolog, a kör-mére koptantottak a kíváncsinnak s levéltitok megsértése miatt állásától felfüggesztették.

— **Végtárgyalások.** Tegnap a következő ügyekben tartott a székesfejérvári törvényszék végtárgyalást: Fehér Sándor ceceli lakos Mészáros Erzsébettől kapott egy erszényt, melyt, bár tudta hogy lopott, visszaadni hosszas kérés után sem akart. A törvényszék orgazdaság vétségében Fehér bűnösnek találván egy havi fegyházra ítélte. A kir. ügyész s a vádlott felelkeztek. — Tóth János polgárdi lakos 7 éves fiára gyufát bízott. A kis gyermek meggyújtott egy szálát Práger Ignác székfűtőjében s az égő gyufát egy polya kazal mellé dobta, mely tüzet fogott s egy része el is égett. Csakis a gyors segélynek köszönhető, hogy nagyobb kár nem lett. A törvényszék a vádlottat gondatlanság vétsége miatt 2 forint s 1 forint melléktilintéssel sújtotta. A kir. ügyész az ítélet ellen fellebbezett. — A Pácali József és társai elleni ügyben a kitűzött végtárgyalás, mivel az egyik tanu nem jelent meg s egy újabb tanu beidézése szükségesnek mutatkozott, elnapoltatt.

— **Párbajhősök.** A Zelei s Imre új. Polgár Károly elleni párbaj vétségi ügyben a budapesti kir. tábla ítéletét április. 9-én dél előtt fogja kihirdetni a székesfejérvári törvényszék.

— **Szélahamos pincér.** Megirtuk annak idején, hogy Hortoványi Ferenc székesfejérvári kávéháztulajdonos egy szolnoki szélahamos 150 forint erejéig meg akart pumpolni a fia nevében. Célját azonban nem érte el, az ügy a rendőrség kezébe került s a szélahamos

Szolnokon le is tartóztatták. Személy azonosága megállapított egy címére érkezett levelező lap útján, Most már ismerjük a jó madarat, a ki **S e b e s t y e n** Kálmán névre hallgat s nemrégiben Székesfejevárott volt alkalmazva mint pincér a Hortoványi tété kávéházban. Itt léte alatt megismerkedett gazdjának családi ügyeivel s ezen ismereteit most érvényre emelni, de biz nem sikerült, túl jártak az eszén, pedig nem ez az első stikije. A vizsgálat folyamán valószínűleg sok titkos dolog fog kiderülni a világlátott pincér életéből.

— **Végtárgyalások sorrendje.** A székesfejevári kir. törvényszéknél április hó első felében a bűnügyi végtárgyalások a következő sorrendben fognak megtartatni: 2-án: Nyilasi György ellen rágalmazás vétsége miatt és Mátrai János ellen sulyos testi sértés büntette miatt; V a r g a András és társai ellen lopás büntette miatt, továbbá Keresztes Pál ellen sulyos testi sértés büntette miatt 6-án: G s c h e i d t József ellen csalás büntette miatt, Mészáros Jánosné és társai ellen lopás büntette miatt, továbbá H o r v á t h András ellen sulyos testi sértés büntette miatt; 10-én: K i s József ellen halált okozó sulyos testi sértés büntette, S z a b ó József és társai ellen pedig sulyos testi sértés büntette miatt.

Irodalom és Művészet.

— **A székesfejevári kath. nagygyűlés története,** kibővíve a katolikus körök szervezésére vonatkozó adatokkal megjelent 10.000 példányban. A 48 oldalos füzet magában foglalja a nagygyűlésen elmondott összes beszédeket és a néppárt programját. Megrendelésre 200 drb. 14 frt, 100 drb. 8 frt, 50 drb. 4 frt 50 kr., 25 drb. 2 frt 30 kr., 10 drb. 1 frt. Minden tíz darab után egy tiszteletpéldány. Egy példány ára 15 kr. 50 darabon felüli megrendeléseknél a füzetek portómentesen küldetnek. *Kapható a „Fejérmegyei Napló” kiadóhivatalában Székesfejevárott.*

— **Az illetéki jogkedvezmény tárgyában** (de beneficio competentiae clericalis) e. a. *Szűcs* János igen érdekes dolgozatot adott ki a „Havi Közlöny” 1894. dec. és az 1895. jan. és febr. havi füzetében. A dolgozat most külön lenyomatban is megjelent és 50 kr-ért a „Havi Közlöny” kiadóhivatalánál kapható. A tanulmány, melynek közlésére egy dunántúli kérdés adott okot, igen szakszerű s ezért melegen ajánlhatjuk a papság figyelmébe.

— Az **„Irodalmi Közlöny”**-nek most jelent meg a 3-ik száma, mely Violet Gyula „Mindszenty Gedeon élete és költészet” e. művéből igen érdekes részt közöl. A lap főrészét könyvismertetések képezik, melyek gonddal s alapos ismerettel vannak megírva. Ajánljuk olvasóink figyelmébe ezt a kath. szellemben írt havi folyóiratot, melynek szerkesztője Babik József, előfizetési ára pedig egész évre 1 frt 60 kr. Megrendelhető az egri érseki liceum könyvnyomdájában.

Közgazdaság.

Az egytűvő valók vacsorája.

(y.) Eddig nem volt rá eset, hogy Magyarország miniszterei és államtitkárai a magasabb pénzeszínálás erkölcsében annyira duslakodó budapesti börze szülőanyját, a pesti Lloyd-társulatot oly tüntetőn ünnepelték volna, mint Bánffyék március 16-án a börze nagytermében végezték vacsorán.

E vacsora egy argumentummal több, hogy az országgyűlés feloszlása és az

új választások kiírása immár befejezett tény; mert könnyű kiírni az új választásokat, de megcsinálni csupán főispán, választási elnök és zsandárral, a börzés urak protekciója nélkül lehetetlen. Ezek kegye mulhatlanul szájként a liberális párt életben maradásához — fel tehát a börze nagytermébe vacsorázzni!

Semmi kifogásunk, ha a liberális politika vezérei bárki társaságában vacsorázva politizálnak vagy politizálva vacsoráznak. De azt már erősen kifogásoljuk, hogy a börze matadorjai megvacsoráztassák a minisztereket meg az államtitkárokat csak azért, hogy segítsék őket vig pohár közt, a *magyar agrár-mozgalom leghivatalosabb lezólásában.*

Magyarország „nem szónoka”, de miniszterelnöke Lord major of city szerepében csupán boldognak szónokolta azért magát, hogy része lehet a börze vacsorájában, hálálkodott a szíves látásért, óhajtozott, hogy hosszú életü legyen az ipar és kereskedelem jó Magyarországon, mihez egyébként teljes szívvel mi is hozzájárulunk s ráadásul még azt is konstatáljuk, hogy Bánffy báró, mint szerény és udvarias vendég egy csöppet sem volt méltatlan ezen értékes társaság vacsorájára.

A nagy Baross utóda, a kis Dániel Ernő már inkább bele ugrott. Legelőször Budapestet hamarosan beasszentálta a világvárosok közé s a vacsorázó urak ezt azonnal komolyan vették, mi azonban, kik a fő- és székváros statisztikai hivatalának január havi füzetébe bepillantottunk s abból kinéztük, hogy a miniszter új világvárosának mult évi egész idegen forgalma 127245 lélekből állott, még pedig 87577 magyar honosból és csak is 30668 külföldiből, mi azt nem vettük komolyan. Midőn ezt apodiktikus rövidséggel hivatalosan megállapította, áttért kárhoztatni azon mozgalmat, mely az ipart és kereskedelmet a földműveléssel szembe állítja.

Azután Miklós Ödön folytatta a tósztozást s beszélt olyapról, mit neki kell tudni legjobban, mert hát földművelési államtitkár. Neki duhajodva őtette a Lloyd-társulat tagjait, mint a földművelésben is uttörőket; mi pedig véghetetlenül sajnáljuk, hogy elfeledte ezen állítását a „Borszem Jankó”-ban letéteményezett Tojás Dániel kasznár és ura Wewrewhegygy Dávid között folyó levelezés felolvasásával okmányszertűen bebizonyítani.

Beszélték aztán a börzés urak s a hivatalos Magyarország kezdeményezése által felbátorodva ők is foglalkoztak a nekik annyira kényelmetlen agrár-mozgalmal. Többi között I. ánczy Leó orsz. képviselő és számos bank igazgatója is; ez pedig nem mondott kevesebbet, mint-hogy a földművelés érdekeit *leginkább a kereskedő világ viseli szíven.* No már ilyet még Fesztetich Andor gróf földművelésügyi miniszter sem mert mondani programbeszédjében. De a vacsorázó urak ezt is komolyan vették s éjjel után az obligát legjobb hangulatban szétoszoltak.

Igy történt az röviddel a *gazdák kongresszusa előtt*, melyre a kormány képviselőket sem hajlandó küldeni.

Minek is, a gazdákról azt tartják, hogy ezek majd oda szavaznak, a hova a főispán, a főszolgabíró, meg a község főzsidója szavaz s majd ha netán mégis akadna oly elvetemedett gazda, ki akár a nemzeti, akár a néppárt, akár az Ugron frakcióra szavazna, ezen segít majd a katonabeszállásolás, Tarnóczy Gusztáv is akad a liberális pártban akár ezer is. Ez a két választási faktor annyira bevált Nyitrán, hogy ezután Bánffy választási recipéje csak katoná és Tarnóczy leend.

De nagyon eltértünk a vörös fonáltól, mert tulajdonképen Lánóczynál és merész mondásánál akartunk megállapodni. Tehát a földművelés érdekeit *leginkább* a kereskedő világ viseli szíven.

Lássuk csak miképen? Élénken emlékezünk még a magyar lisztdebotra, mely mely többször felszínre került a képviselőházban, emlékszünk arra is, hogy az összes liberális lapok esküdöztek, hogy alig őrlenek a gőzmalnok román buzát, pláne a kivitelre szánt liszt kétharmadában magyar buzából készül; pedig hazudtak mindannyian, mert e debót óta a tengeren *csupán és kizárólag vámvizsztérítésre jogosult, tehát külföldi buzából őrölt liszt szállítottatott külföldre.* Így viseli szíven a kereskedő világ a földművelés érdekeit! És ne is csodálkozzunk ezen, hiszen két évtized óta egész politikai életünk merő hazugság.

Mezőgazdasági statisztika.

Festetich Andor gróf földművelésügyi miniszter törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé a mezőgazdasági statisztikai adatok összeírásáról. A javaslat, mely egy rég érzett hiányt pótolni lenne hivatva, két szakaszból áll s azt célozza, hogy az ország mezőgazdasági adatai 1895. nov. 20. és 30. napjai közt összeírassanak. Örömmel üdvözöljük a törvényjavaslatot, melynek alapján hozzá lehetne látni mezőgazdasági viszonyaink végeles szanálásához, de kifogásolnunk kell, hogy a miniszter a statisztikai adatok összeállítására csak 1.300.000 frtot szán, hogy a felvételek költségeivel a községek terhelni és hogy a felvételeket nem az országos statisztikai hivatal, hanem egy ad hoc összeállítandó hivatal végezze. Ez határozottan kárára van a rendszerességnek.

A szőlőművelés érdekében.

A földművelésügyi miniszter értesítette Székesfejevár város közönségét, hogy a rézgáliccal párosult raffiának a callus képződésre és ezzel az oltványok teljes összeforradására gyakorolt káros hatásáról már korábban értesült és a nagyközönségnek a szaklapok után való tájékoztatása iránt intézkedett s egyidejűleg a raffia vagy 30-an való használatának káros voltára a gazdasági, szőlészeti és borászati egyesületeket is figyelmeztette.

Az agrár-szocializmus orvoslása

ügyében értekezlet volt a napokban Budapestén Bánffy báró miniszterelnök elnökelete alatt. Félhivatalosan elentik, hogy az értekezleten az alföldi virilisták közül 50-et hívott meg Bánffy, de csak vagy 30-an jelentek meg. Jelen voltak Perczel és Fesztetich miniszterek is. Az anket célja volt első sorban felvilágosításokat szerezni a szocializmus mozgalmak jelenlegi állásáról, aztán pedig kipuhatolni, mik volnának azok az eszközök, melyekkel a szocializmus továbbterjedése gátolható és végelesen

gyógyítható. A kormány mindkét tekintetben „igen becses” felvilágosításokat nyert s a kormány majd intézkedni fog az ügyben. A kormány tehát még mindig „felvilágosításokat” szerez, még pedig a virilistáktól, nem pedig a szegény néptől, mely bizonyára a legjobban tudja, miye fáj s hol kell gyógyítani.

— **Állatjárvány.** A Polgári községhez tartozó Felsőmájorban a szarvasmarhák közt fellépett a száj- és körömfájás. A kellő óvintézkedések megtétettek.

— **Vetőmagvak.** (Mauthner Ödön tudósítása.) A megenyhült időjárás következtében a forgalom minden magfélében rendkívüli nagy mérvet ölt. Az árak nem változtak, löherét kivéve, mely cikk, ha

tovább is oly élénk kereslete lesz, hiányozni fog. Ennek következtében a készletekkel még rendelkező termelők minőség szerint már is 4–5 frittal magasabb árt követelnek, a mit készségesen meg is adnak. Lucernával szintugy vagyunk, néhány tótel, közte egy szarvasi áru 50 frittával lón fizetve. Répamag a megbízható németországi termelőknél 1–2 márkával feljebb ment, mely emelkedés azonban nálunk az árakat nem tudta befolyásolni, míg olyan mag, mely nem szerződés alapján lett termelve, egyáltalán nem vétetik tekintetbe.

Jegyzékek nyersáruért 100 kilónként Budapestén:

Lucerna	48 — 52	frt
Lóheré	62 — 66	frt
Muharmag	17 — 18	frt
Tavaszi búkköny	7.50 — 7.75	frt
Baltacim	10 — 10.50	frt

— **Székesfehérvári piaci árak.** 1895. március 27-én:

G a b o n a: buza 6.—6.20, rozs 5.10—5.20, árpa 6.10—6.20, zab 5.50—5.60, kukorica 5.80—6.—, bab 8.50—8.60 frt métermázsánként.

Hizott sertés: könnyű 27—29, nehéz 32—33 kr. klgr. eleven súly szerint.

Szerkesztői üzenetek.

B. V. Helyben. Bizony elég furesának találjuk mi is, hogy egy függetlenségi elveket valló lap egymásután csinál reklámot a Budapesti Hírlapnak, a Pesti Hírlapnak és a Pesti Naplóknak. — Udvardi. Köszönjük, de legnagyobb sajnálatunkra már nem használhattuk. — J. J. Esztergom. Eltettük és adott alkalommal közöljük. —

Balogh Zsigmondné, Békési Róza alulírottat egyedül s kizárólag bizta meg azzal, hogy

„szabadalmazott házi gyorsmosó-szappanát”

á r u s i t s a m.

Ezen meghatalmazás alapján van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét ezen „szabadalmazott házi gyorsmosó-szappanra” felhívni s azt mint olyant, mely minden várakozást felülmul, becses pártfogásukba ajánlani. Célszerűségét, olcsóságát s minden tekintetben való jóságát már eddigi vevőim nem győzik eléggé dicsérni, de kitünőségéről, hasznosságáról személyesen is meggyőződtem.

Előnye a szappannak, hogy aránylag igen rövid idő alatt a legpiszkosabb ruhát, fehéritő nélkül teljesen kitisztítja s így a ruhát megóvja a gyors roncsolódástól is. Így tehát e szappan használata minden tekintetben megfelel a követelményeknek.

BERÉNYI MÓR kereskedő. Székesfehérvár, Szűgyényi-utca 3. szám.

Tájékoztatásul.

Azon valótlan híresztelésekkel szemben, mintha én Székesfehérvárról távoznék és fényképészeti üzletemet másnak átadnám, kénytelen vagyok a n. é. közönség tájékoztatása céljából kijelenteni, hogy nem felel meg a valóságnak, hogy Székesfehérvárról távoznék, sem pedig az, hogy fényképészeti üzletemet átadtam.

A való az, hogy a cég ezontul is

„SZIGETI J.”

cégem alatt fog továbbra is folytatni és hogy Budapestén is, az ezidő szerint a legelőgásabb és a legnagyobb szabású fényképészeti műterem, legjobb hírnévnek örvendő

May és Társa

cég eddigi tulajdonosával társas viszonyba léptem, olyképen, hogy

Budapestén, Nagymező-utca 20. sz. alatt
(Somossy-mulatóval szemben)

a kizárólag fényképészeti műteremnek készült új épületben

„May és Szigeti”

eég alatt társas fénykirdát nyitottunk, mely csak a fényképészet legkényesebb igé-

nyeit elégíti ki, hanem a főváros egyik jelentősebb látványosságát is képezi

A székesfehérvári n. é. közönség továbbra is azon gondos kiszolgálásban fog részesülni, milyenben eddig is jó igyekezeti mellett részesíteni szerencsés lehettem, sőt mert az **itteni fénykirdát tovább is magam vezetem**

és mert az itt eszközölt fölvételek Budapestén fognak még sokkal nagyobb gondossággal kidolgoztatni, hol elsőrangú dolgozó személyzet áll rendelkezésünkre, hiszem, hogy a bizalomra tovább is érdemessé teszem magam, melyben eddig is részesültem.

Ez okból **minden fölvetel után a történendő megrendelés előtt kivétel nélkül**

— mintaképekkel —

fogok szolgálni a régi árak továbbra való szigorú betartása mellett.

Megköszönve az eddigi nagybecsű támogatást, kérem magamat továbbra is szives bizalmukkal megtisztelni.

Tisztelettel;

SZIGETI J.

a budapesti „MAY és SZIGETI”-cég
birtagja.

Egy 100 holdas prima birtok épületekkel és urilakkal haszonbérbe kerestetik. Ajánlatok Földessy Oszkár-hoz Budapest, Hungaria-ut 5. sz. alá intézendők.

Liebing Richard toronyóra-gyár.

Liebing Richard, a bécsi es. kir. kereskedelmi törvényszék és a bécsi 13. ker. es. kir. városi kiküldött járásbíróság hites szakértője és becsője

Bécs, ¹³/₁₀ Speizingerstrasse 66.

kizárólag csak toronyórákat készít, templomok, városok, kastélyok, lak-tanyák, iskolák, gyárak stb. számára, a legújabb és legjobb konstrukciói szerint és szolid kivitelben. Hasonlóképen vállalkozik toronyórák javítását is, községeknek pedig részletfizetéseket is engedélyez.

Költségvetések díjtalanok.

HIRDETÉSEK

a „FEJÉRMEGYEI NAPLÓ” részére felvételnek

Marián György könyvnyomdájában

SZÉKESFEJÉRVÁR, SZT-ISTYÁN-TÉR 1. SZÁM,

hol mindennemű nyomdai munkák olcsón készíttetnek.